

קורסי אשכול "קיימות וסביבה" תשפ"ה

קורסי אשכול "קיימות וסביבה" – סמסטר א'

מס'	מס' קורס באשכול	שם קורס חדש	שם המרצה	נ"ז	סמ'	מספר קורס אב	חוג אב	יום לימוד	שעות לימוד	תקציר	דרישות
1	195.3604	שביל הים - קיימות סביבתית	פרופ' נגה קולינס קריינר	4	א'	201.3604	גיאוגרפיה	ד'	10: 15-11: 45	פרויקט שביל הים מייצג את ליבת המחקר ואת רוחה של אוניברסיטת חיפה: סביבה-חברה-אדם באמצעות נושאים של קיימות חברתית, כלכלית וסביבתית. בהתאמה, קורס "שביל הים-קיימות סביבתית" ישמש כפלטפורמה בינתחומית, לבחינת מימוש יעדי הפיתוח בר-קיימא של האו"ם. במהלך הקורס, הסטודנט ינתח מקטעים של שביל הים, בהתאמה למודלים ולמושגים השונים שנלמדו בכתה, תוך שימוש בתאוריות וביעדי הפיתוח של האו"ם ואף יעריך תפקודם של אתרים, שבילים, מקטעים לאורך שביל הים מבחינה חברתית, סביבתית, כלכלית ותכנונית. הקורס משלב בין לימוד תיאורטי בכיתה לבין יישום בשטח. הקורס יתנהל כסדנה- כלומר מספר מפגשים מקדימים בכיתה, ימי סיור באזור המחקר לאורך שביל הים, מפגשים עם יזמים, מקבלי החלטות ובעלי עניין בשטח ומפגשי סיכום בו יוצגו עבודות הסיום על ידי הסטודנטים.	א. השתתפות ב-80% מהמפגשים. ב. השתתפות בסיורים בקורס. ג. הגשת 5 תרגילים במהלך הסמסטר. ד. הגשת עבודה מדעית מסכמת (70% מהציון הסופי). ה. הכנת מצגת פרויקט סיכום למפגש האחרון (30% מהציון הסופי).
2	195.1106	מבוא לסביבה וקיימות	פרופ' שלומית פז	4	א'	201.1106	גיאוגרפיה	ג'	16: 15-19: 45	הקורס יעסוק ביחסי הגומלין של האדם עם סביבתו - מקום האדם בסביבה אקולוגיה אנושית, משאבי הסביבה, מגמות שינוי בביוספרה וב אטמוספירה, רמת הפגיעה וההפרה של משאבי טבע, פיתוח בר קיימא חקיקה ואכיפה.	1. הגשת תרגילים. פרטים ינתנו במהלך הסמסטר (25% מהציון הסופי). 2. קריאת חובה של פריטים ביבליוגרפיים. הנחיות ינתנו בכיתה. 3. בחנים בכיתה לסיכום פרקי הקורס (75% מהציון הסופי).
3	195.1200	דת וסביבה נלמד בשפה האנגלית	ד"ר תנחום יורה	2	א'		אשכולות העשרה	ה'	זום שבועי חמישי, 16: 30	Religion and environment are two areas that are often viewed as being at odds with each other. For instance, religious individuals have made claims that environmentalism is secular, leftist, and pagan. Secular environmentalists have pointed to religion as being anthropocentric, patriarchal, hierarchical, and an impediment to pro-environmental behavior. Yet, over the past decades we have witnessed the rise of the religious environmental movement. Proponents of this movement have stressed the integral engagement of religion with the natural world and the moral imperative to protect the environment that is motivated by a deep sense of responsibility.	Participation (15%): Attendance is mandatory. You are expected to come to class ready to participate having read the weekly readings – you can miss two classes without being penalized. Weekly readings (25%): There are 11 weeks with assigned readings. You will be responsible for

4	195.1800	שינויי אקלים : מדע ופוליטיקה במשבר גלובלי (נלמד באנגלית)	פרופ' רונלד מיטשל	2	א'	אין	יד הנדיב	ד'	זום שבועי, סמס' א', ימי רביעי, 18: 30	Climate change is the largest environmental threat facing humans and other species that inhabit planet Earth. We are increasingly aware of the causes, impacts, and likelihood of climate change. Yet, recent international meetings on climate change suggest that the nations, and people, of the world are unwilling to take actions on the scale and timeline that most scientists say is needed to avoid the most severe impacts of climate change. In short, the demand for climate action implied by most scientific evidence has not yet been matched by the supply of action from political leaders, policy-makers, and the public. This course will help you understand the climate science, factors that influence progress on this global crisis, and international, national, and local policies that are helping address it.	10% השתתפות 40% בחנים במודל 50% בחינת מסכמת בבית עד 1,200 מילים
5	195.1107	חיים על הקצה : קריסת עולם הטבע במאה ה 21	דר משה גיש	2	א'	201.102	חוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה	ד'	12: 00-14: 00	האדם תלוי בטבע באופנים רבים ובדרכים שונות. אולם, אנו מצויים כעת בעיצומו של משבר סביבתי חמור, המעמיד בספק את יכולתו של הטבע להמשיך ולתמוך בקיומה של הציביליזציה האנושית כפי שאנו מכירים אותה. השחיקה המתמשכת ביציבותן ובתפקודן של המערכות הטבעיות הסובבות אותנו ככל הנראה תביא לכך שבמרוצת המאה ה - 21 אנו וצאצאינו נאלץ לבצע שינויים משמעותיים באורח החיים על מנת לשמר רמת חיים סבירה אולם, האם המצב חמור כל כך? כמה זמן נותר לנו על מנת לתקן את דרכינו? האם אנחנו באמת על סף תהום, והאם ישנה דרך חזרה? מה ניתן עדיין לעשות כדי להציל את האנושות? מעתיד קודר	דרישות הקורס: הקורס מתאים לתלמידי 'דרך הרוח'. אין דרישות קדם נוכחות: נוכחות בהרצאות (80% נוכחות) עבודות: אין מבחן: אמריקאי מרכיבי הציון: מבחן מסכם: 100%

קורסי אשכול "קיימות וסביבה" – סמסטר ב'											
מס'	מס' קורס באשכול	שם קורס חדש	שם המרצה	נ"ז	סמ'	מספר קורס אב	חוג אב	יום לימוד	שעות לימוד	תקציר	דרישות
1	195.2026	משבר האקלים - האתגר הגדול של ימינו	פרופ' שלומית פז	2	ב'	201.2026	גיאוגרפיה	ד'	12: 15-13: 45	שינויי האקלים מוגדרים כאתגר הגדול בן זמננו. ההתחממות הגלובלית והגברת ההקצנה של תופעות מזג אוויר בכל רחבי העולם משפיעות באורח דרמטי על האוכלוסיה האנושית ועל הסביבה הטבעית. ההשלכות מגוונות ומשפיעות על כל תחום – בריאות, כלכלה, תעשיה, חקלאות, חברה, פוליטיקה, אנרגיה, תשתיות, בטחון, אקולוגיה וסביבה ועוד. בצד ההבנה כי המשבר כבר כאן, נדרשות היערכות והתאמה (אדפטציה) של מערכות רבות בדרכים שונות. בקורס נכיר את יסודות מדעי האטמוספירה והאקלים, נלמד על ההבדל בין שינויי אקלים טבעיים (פלאו-אקלים) לאלה של ימינו, נלמד לעומק על משבר האקלים הנוכחי, נכיר ממצאים המוכיחים את קיומו בעולם ובאזורנו, נעסוק בהשלכות הרבות של משבר זה, וכן נלמד על התחזיות לעשורים הקרובים ועל דרכי היערכות ופתרונות אפשריים.	1. נוכחות 2. הגשת עבודת בית בסוף הסמסטר

	The 2030 Agenda, of which the Sustainable Development Goals (SDGs) form the core, is a global policy framework that aims at reducing poverty and inequality as well as strengthening sustainable economic and social development by means of establishing a collaborative partnership between state and non-state actors in the global South and North. Based on the principle of universalism, all UN member states committed themselves to implementing the 2030 Agenda. Another outstanding feature of the SDGs is that they are integrated and indivisible. This online course to be taught in English language seeks to attain three specific goals. First, the students will learn how the SDGs came about and how they relate to previous international attempts to attain sustainable development. This discussion will predominantly concentrate on the period subsequent to the publication of the Brundtland Report in 1987 and its definition of sustainable development as the economic, ecological and social development. The second goal is to familiarize students with the concept of cross-sectoral policy integration and policy coherence since Target 17.14 of the SDGs seeks to enhance policy coherence for sustainable development. While policy integration and policy coherence appear reasonable strategies, in reality, it is difficult to pursue integrative or coherent policies. We will review the corresponding literature and identify the opportunities for policy integration as well as the impediments to realizing this approach. Third, the students will prepare case studies on how individual countries seek to put the SDGs into practice by taking into consideration concepts and theories from Human Geography, Public Policy, International Relations, and Sociology.	זום שבועי, סמס' ב', ימי חמישי, 14: 30	ה'	אשכולות העשרה		ב'	2	פרופ' גילה טוסון	מדדי הקיימות של האו"ם SDG נלמד בשפה האנגלית	195.1300	12
מטלות ובחינה מסכמת	הים מכסה 70% אחוז מפני כדור הארץ. הוא מהווה מרכיב מרכזי במערכת האקלים ובמערכת האקולוגית, ומספק לאדם משאבים הכרחיים כמו אנרגיה, מזון ומי שתייה. קורס זה נועד לספק לתלמידים ידע בין תחומי על מאפייני הסביבה הימית, התהליכים שונים שמתרחשים בה, והכלים המדעיים שמשמשים לחקר ולנטר אותה. כמו כן יילמדו מושגים בסיסיים במדעי הטבע. הקורס הוא קורס מתוקשב שפתוח לכל הסטודנטים באוניברסיטה.	מתוקשב		מדעי הים	224.4445	ב'	2	ד"ר יואב להן	מבוא למדעי הים	195.4445	13

14	195.2763	אדם, טבע טקסט	עינת דוידי ודרור בורשטיין	4	ב'	122.2763	ספרות עברית והשוואתית	ה'	מפגשי זום 27.3, חמישי, מקוון, 19:00-22:00 3-4.4 חמישי-שישי, סדנה בכליל 24.4, חמישי, מקוון, 19:00-22:00 5.6, חמישי, מקוון, 19:00-22:00 מפגשים בגנים הבוטניים בהר הצופים	זהו קורס ייחודי ומשותף לסטודנטים של האוניברסיטה העברית ואוניברסיטת חיפה במסגרת פרויקט במימון יד הנדיב. ופתוח לכלל הסטודנטים בשתי האוניברסיטאות. במרכז הקורס עומדות פעולות הקריאה והכתיבה כמרחב של מפגש וכרישום של דיאלוג עם הטבע. בשלושה העשורים האחרונים מתפתחת מגמה חדשה בחקר הספרות המתמקדת ביחסים בין ספרות וסביבה. זוהי גישה מגוונת ורב-תחומית המתמקדת בקריאהת יצירות ספרות בהקשרים סביבתיים. היא עוסקת באופנים השונים שבהם הטבע מדומיין על ידי האדם ובאופנים שבהם דמויות אלה משפיעים על המציאות. הקורס מורכב מחטיבה עיונית של קריאה ועיון בטקסטים מרכזיים בתחום הביקורת הסביבתית ויתקיים בזום וסדנאות שטח בת שלושה ימים מחוץ לקמפוס בתנאי פנסיין מלא, במהלכה יתנסו הסטודנטים בלמידה ויצירה, תוך מגע ישיר עם הטבע והתבוננות בו. הקורס מיועד לסטודנטים המעוניינים להעמיק את ידיעותיהם ואת הבנתם בתחום הסביבה ויחסי האדם והטבע ולסטודנטים המעוניינים להתנסות בקריאה ובכתיבה של סוגת "כתיבת טבע".
15	195.1105	קיימות ואחריות חברתית תאגידית	פרופ' דבי חסקי-לוונטל	2	ב'		אשכולות העשרה	א'	זום שבועי, סמס' ב', ראשון, 8:30	לאורן של בעיות סביבתיות וחברתיות סבוכות ושינוי אקלימי, המגור העסקי מוכרח לקחת חלק פעיל בפתרונות בני קיימה. אין זה מספיק עוד לדאוג להפחתת הנזק הסביבתי שנגרם בשל פעילות החברה. חברות וארגונים בני קיימה נדרשים כעת לקחת חלק פעיל בפתרונות מקיפים שישפרו את חיי האדם והחי ואת היכולת של המערכות האקולוגיות להתקיים לאורך זמן. בקורס זה נעסוק בהתפתחות הרעיון של אחריות חברתית תאגידית ונראה כיצד חברות מגייסות את כל בעלי העניין שלהם כדי לקחת חלק פעיל בתרומה סביבתית וחברתית. הקורס יכלול מושגים ותיאוריות, מקרים ודוגמאות מהארץ ומהעולם לצד כלים ומסגרות עבודה שהתלמידים יוכלו ליישם כעובדים ותוכמנהיגים. הקורס יתקיים באמצעות למידה מקוונת בשעות הבוקר ויכלול עבודה בקבוצות קטנות, דיונים ותרגילי עבודה
16	195.2028	כלכלת סביבה לא כלכלנים	ד"ר דוד כץ	2	ב'	201.2171	אשכולות העשרה	ד'	יום ד', 12:15-13:45	ידע כלכלי הוא חיוני הן להבנת האתגרים הסביבתיים שאיתם העולם מתמודד והן למציאת פתרונות להם. שאלות כלכליות משחקות תפקיד כמעט בכל בעיה סביבתית. מאידך, כמעט כל עסקה כלכלית הנה בעלת השלכה סביבתית כלשהי. מטרת קורס זה היא הקניית כלים לניתוח של סוגיות סביבתיות. הקורס יציג מושגים בסיסיים במיקרו-כלכלה, תוך שימת דגש על יישומים סביבתיים. בקורס נזהה מתי השוק יכול לתרום לשימוש יעיל של משאבי טבע ומתי יש כשלי שוק, כגון השפעות חיצוניות, נחלת הכלל ומוצרים ציבורים. כמו כן, נלמד איזה כלים יש למקבלי החלטות לטפל בכשלי שוק הסביבתיים. בנוסף, נלמד איך להעריך את הערך של משאבי טבע וסביבה כדי שמקבלי החלטות יקחו אותם בחשבון בתכנון מדיניות. בשליש האחרון של הקורס נתייחס לנושאים כלכליים רחבים יותר הנוגעים לקשר בין איכות הסביבה ובין צמיחה כלכלית, סחר בינלאומי, וצדק סביבתי וחברתי. בנוסף בסוף הקורס נסתכל גם על שיטות אלטרנטיביות וביקורתיות כמו כלכלה אקולוגית, כלכלה מעגלית וגישות נגד צמיחה כלכלית (degrowth).

מס'	מס' קורס באשכול	שם קורס חדש	שם המרצה	נ"ז	סמ'	מספר קורס אב	חוג אב	יום לימוד	שעות לימוד	תקציר	דרישות
16	195.4106	ממדע בדיוני למדע היום : עשרים אלף מיל מתחת לים	ד"ר בברלי גודמן	2	קיץ	224.4106	מדעי הים	ב'	12: 15-13: 45	כאשר פורסם הספר עשרים אלף מיל מתחת לים בשנת 1870 המהפכה התעשייתית התבססה היטב וחידושים ופרויקטים גדולים כגון מסילות ברזל חוצות יבשות, השלמת תעלת סואץ, טלגרף, דינמיט, פסטור ועוד מאפשרים נוחות וקישוריות חסרי תקדים . מסתורי העולם נפתרו בזה אחר זה. עם זאת מעמקי האוקיינוס עדיין נותרו בלתי גלויים. בקורס זה נחזור לעולמו הדמיוני של ז'ול ורן בשנות השישים של המאה ה-19, ונשווה את תיאוריו הבדיוניים על העולם שבמעמקי הים לסביבה הימית כפי שאנחנו מכירים אותה היום.	קריאת הספר, בחנים ובחינה סופית

